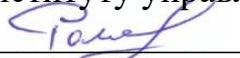

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»
Навчально-науковий інститут управління
Кафедра освітнього менеджменту, державної політики та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту управління

 К.М.Романенко
«30» червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Ступінь вищої освіти	<u>магістр</u>
Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>

Робоча програма для здобувачів вищої освіти складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Освітній менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Розробник: Миронова Р.М, доцент кафедри освітнього менеджменту, державної політики та економіки, кандидат економічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол №11 від 30 червня 2020 року

Завідувач кафедри

 О.М.Мартиненко

«30» червня 2020 р.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Освітній менеджмент».

Гарант ОПП «Освітній менеджмент»

 О.М.Мартиненко

«30» червня 2020 року

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика
Вид дисципліни	Базова
Мова викладання	Українська
Загальний обсяг кредитів ЄКТС /годин	5/150
Форма навчання	Заочна
Курс	Перший
Семестр	1
Кількість змістових модулів	2
Обсяг кредитів	5
Обсяг годин, у тому числі:	150
Аудиторні	16
Модульний контроль	контрольна робота
Семестровий контроль	іспит
Самостійна робота	134
Форма підсумкового контролю	іспит

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» є оволодіння теорією та практикою результативного управління організацією у мінливих умовах соціально-економічного оточення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей, а саме:

Здатність:

- управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;

- мати уявлення про системну модель менеджменту організації та здатність ідентифікувати фактори, які впливають на результативність і якість системи управління;

- здатність продемонструвати практичні навички проектування системи менеджменту організації з використанням інструментарію організаційного інжинірингу та організаційного дизайну;

- здатність продемонструвати вміння управління ризиками та формування моделі поведінки системи управління в ситуації ризику;

- здатність налагоджувати комунікаційні процеси в організації;

- володіння процедурами та техніками розроблення і прийняття управлінських рішень та здатність організовувати їх реалізацію в умовах підвищеного ризику.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Освітній менеджмент», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;	ПРН 1
Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;	ПРН 2
Проектувати ефективні системи управління організаціями;	ПРН 3
Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;	ПРН 4
Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;	ПРН 5
Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;	ПРН 6
Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;	ПРН 7
Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;	ПРН 8
Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;	ПРН 10
Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;	ПРН 11
Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);	ПРН 12
Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)	ПРН 13
Уміння структурувати завдання відповідно до чисельності виконавців, визначати черговість робіт, розраховувати термін їх виконання, складати план заходів реалізації рішення	ПРН 14
Уміння добирати виконавців відповідно до їх кваліфікації та ділових	ПРН 15

рис та організувати їх діяльність по виконанню рішення, провадити інструктування виконавців	
Уміння складати корпоративний кодекс, визначати систему цінностей освітньої організації у відповідності до її місії та політики	ПРН 16
Уміння виявляти та досліджувати складові елементи іміджу освітньої організації серед основних контактних аудиторій, створювати та підтримувати високу репутацію організації	ПРН 17
Уміння формувати інформаційну базу для аналізу діяльності освітньої організації, визначати способи її опрацювання, систематизації та презентації	ПРН 18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Менеджмент організацій»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ДРН
Вміння: створювати та реєструвати підприємства різної організаційно-правової форми;	ДРН 1
складати статuti, положення про структурні підрозділи та посадові інструкції;	ДРН 2
ефективно проводити ділове спілкування з урахуванням психологічних особливостей партнерів	ДРН 3
організувати і проводити розпорядчу діяльність, делегування та інструктування;	ДРН 4
самовдосконалюватися відповідно до вимог, які висовуються до сучасного менеджера;	ДРН 5
оцінювати виконання та дисциплінарний вплив;	ДРН 6
організувати основні види управлінської діяльності;	ДРН 7
проводити аналіз ефективності управління	ДРН 8

ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Аудиторні заняття			Самостійна робота
	лекції	практичні	інші	
Обсяг, години				
Разом	10	6	-	134

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ

ТЕМА 1. Основні поняття менеджменту організацій

Менеджмент як організація управління підприємством. Закони, закономірності та принципи менеджменту організації. Функції та технології менеджменту організації. Методи менеджменту організації. Менеджмент організації як система.

Рекомендована література: 1, 7, 15, 16, 19, 29, 33

ТЕМА 2. Поняття і класифікація організацій

Сутність організації. Формальні й неформальні організації. Види організацій та їх об'єднань. Особливості діяльності організації на різних етапах її життєвого циклу. Основні характеристики організацій.

Рекомендована література: 2, 3, 7, 14, 19, 33

ТЕМА 3. Підприємство як суб'єкт господарювання

Підприємство: суть, характерні ознаки, функції. Нормативно-правова регламентація створення та діяльності підприємства. Підприємства і принципи їх діяльності. Державне регулювання діяльності підприємств.

Рекомендована література: 2, 3, 5, 7, 29, 33

Модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1. Характеристика основних підсистем менеджменту організацій

Управлінська підсистема. Фінансова підсистема. Операційна підсистема. Маркетингова підсистема. Інформаційна підсистема. Підсистема логістики. Інноваційна підсистема. Інвестиційна підсистема.

Рекомендована література: 6, 8, 15, 19, 20, 26, 32

ТЕМА 2. Кадровий менеджмент

Управління персоналом як чинник ефективного менеджменту. Кадрова політика підприємства. Кадрове планування в організації. Комплектування організації персоналом. Управління дисципліною персоналу. Кадровий аудит.

Рекомендована література: 6, 7, 14, 19, 20, 28, 33

ТЕМА 3. Управління конкурентоспроможністю організації

Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства. Етапи та методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організацій різних типів.

Рекомендована література: 7, 17, 23, 25, 31, 33

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Основні поняття менеджменту організацій	35	2	2			31
Тема 2. Поняття і класифікація організацій	35	2				33
Разом за модуль	70	4	2			64
Модуль 2						
Тема 1. Характеристика основних підсистем менеджменту організацій	25	2	2			21
Тема 2. Кадровий менеджмент	25	2	2			21
Тема 3. Управління конкурентоспроможністю організації	30	2				28
Разом за модуль	80	6	4			70
Разом за семестр	150	10	6			134

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
ЛЕКЦІЇ			
1	ДРН 4, ДРН 5, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Основні поняття менеджменту організацій	2
2	ДРН 1, ДРН 2	Поняття і класифікація організацій	2
3	ДРН 4, ДРН 5, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Характеристика основних підсистем менеджменту організацій	2
4	ДРН 3	Кадровий менеджмент	2
5	ДРН 4, ДРН 5, ДРН 6,	Управління конкурентоспроможністю організації	2

	ДРН 7, ДРН 8		
Разом			10
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ			
1	ДРН 1, ДРН 3	Системна модель управління організацією – практична робота «Проведення SWOT – аналізу»	2
2	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Управлінські моделі – творча ситуаційна задача	2
3	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Конкурентна політика організації – ситуаційна вправа «Прогнози – річ невдячна»	2
Разом			6

САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
1	ДРН 1, ДРН 2	Управління формуванням та розвитком потенціалу підприємства Основні функції управління підприємством. Сутність і формування потенціалу підприємства. Методичні та організаційно-економічні засади формування потенціалу підприємства.	12
2	ДРН 7, ДРН 8	Адаптивне управління підприємством в кризовий період Чинники, що впливають на діяльність підприємства в кризовий період. Суть та практичне значення адаптивного управління підприємством. Зв'язок між адаптивним та антикризовим управлінням підприємством.	10
3	ДРН 7, ДРН 8	Ситуаційне управління на підприємстві Сутність та генезис ситуаційного управління. Організаційно-економічний механізм ситуаційного управління. Метод сценаріїв та метод імітаційного моделювання в ситуаційному управлінні.	12
4	ДРН 1, ДРН 2	Поняття і класифікація організацій Сутність організації. Формальні й неформальні	10

		організації. Види організацій та їх об'єднань. Особливості діяльності організації на різних етапах її життєвого циклу. Основні характеристики організацій.	
5	ДРН 1, ДРН 2	Підприємство як суб'єкт господарювання Підприємство: суть, характерні ознаки, функції. Нормативно-правова регламентація створення та діяльності підприємства. Підприємства і принципи їх діяльності. Державне регулювання діяльності підприємств.	10
6	ДРН 1, ДРН 2	Організаційний дизайн Дизайн організації: суть, основні складові. Рівні та етапи організаційних змін. Об'єкти та компоненти організаційних перетворень.	10
7	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Характеристика основних підсистем менеджменту організацій Управлінська підсистема. Фінансова підсистема. Операційна підсистема. Маркетингова підсистема. Інформаційна підсистема. Підсистема логістики. Інноваційна підсистема. Інвестиційна підсистема.	12
8	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5, ДРН 6	Кадровий менеджмент Управління персоналом як чинник ефективного менеджменту. Кадрова політика підприємства. Кадрове планування в організації. Комплектування організації персоналом. Управління дисципліною персоналу. Кадровий аудит.	12
9	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Управління конкурентоспроможністю організації Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства. Етапи та методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організацій різних типів.	12
10	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Інформаційне забезпечення системи менеджменту організацій Характеристики інформації. Класифікація управлінської інформації та вимоги, які до неї висуваються. Роль інформаційних технологій в управлінні підприємством. Інформаційний менеджмент організації. Корпоративні інформаційні системи. Міжнародна комп'ютерна мережа Інтернет.	12
11	ДРН 3, ДРН 4,	Організаційний інжиніринг Елементи організаційно-управлінського аналізу.	10

	ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Методологія організаційного інжинірингу. Загальні правила інжинірингу.	
12	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Стратегічний менеджмент в системі організації Роль та місце стратегічного менеджменту в організації. Об'єкти стратегічного управління. Стратегії організації.	12
Разом			134

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (У РАЗІ ПОТРЕБИ) – не передбачені

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях; модульні контрольні роботи; іспит; виконання індивідуальних та групових навчально-дослідницьких завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи що створюються на основі програмних результатів навчання; виконання тестових завдань; творчі завдання; есе-дослідження, критичне есе, інформаційне есе, реферативна доповідь, формальне есе; аналітичне (письмове) завдання.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; репродуктивний метод; метод проблемного викладу; частково-пошуковий метод; метод морфологічного аналізу; дослідницький метод; методи синектики: метод аналогій та асоціацій, метод мозкового штурму; метод експертних оцінок; робота в малих групах, конференція ідей тощо. У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: за джерелом інформації (словесні: пояснення, розповідь, бесіда, лекція; наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні; навчальна дискусія); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивно-дедуктивні, аналітичні, емпіричні); за ступенем самостійності мислення студентів у процесі засвоєння знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі) та ін.

Самостійна робота також включає: опрацювання теоретичних положень навчальної дисципліни за результатами прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань передбачених для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовку до практичних занять (формування доповідей для виступу); узагальнення вивченого матеріалу перед іспитом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей, тез конференцій; переклад іноземних джерел встановленої тематики; побудову схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: I семестр – іспит.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень економічного мислення, вміння узагальнювати набуті знання за окремими тематиками, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння понятійно-категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну (спеціальну) інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Форми поточного контролю: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на практичних, тестування, написання реферативних робіт тощо. Форми організації поточного контролю: індивідуальна, групова, фронтальна. Методи поточного контролю: усний та письмовий.

Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові завдання та тести.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2		
30	30	40	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3		
20	20	20	40	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	кількість	максимальна кількість балів (сумарна)	кількість	максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	2	40	2	40
Письмове тестування при тематичному оцінюванні		Під час практичних занять		Під час практичних занять
Самостійна робота		20		20
Модульна контрольна робота	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень студента та відповідні відсотки за виконану роботу. Слід вважати, що знання, уміння та навички студента відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
F	0-35%	Студент: дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені програмовим матеріалом, у наведенні прикладів і не може їх виправити, не знайомий з основною літературою; не розуміє сутності основних категорій; не дає правильної відповіді на додатково поставлені запитання
FX	35-59%	розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них; має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
E	60-63 %	пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати основне навчальне завдання

D	64-73%	вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні методи контролю навчальних досягнень, що використовуються та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою
C	74-81 %	добре володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання
B	82-89 %	вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; має сформовані навички використання методів навчання і виховання
A	90 -100%	має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі навчальної діяльності; вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; вміє самостійно знаходити джерела різноманітних відомостей і використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; вміє виконувати завдання, не передбачені в навчальній програмі; має стійкі навички використання методів контролю навчальних досягнень вільно опановує та використовує сучасні методи навчання і виховання, а також інформаційно-комунікаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування професійно орієнтованих завдань

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

1. Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які опрацювали всі розділи навчальної дисципліни на аудиторних заняттях та під час самостійної роботи, а також виконали індивідуальні завдання, що передбачені Робочою

програмою.

2. Екзамен охоплює навчальний матеріал всієї дисципліни і складається в усній формі з обов'язковим оформленням студентом екзаменаційного листа, який повинен містити інформацію щодо дати складання екзамену, номеру екзаменаційного білету, а також схематичну відповідь на питання за підписом студента.

3. За отримання на екзамені незадовільної оцінки студент має дві спроби його перездачі – перший раз викладачу, другий – комісії, яка призначається розпорядженням завідувача кафедри.

4. Позитивна оцінка, що була отримана на екзамені, може бути підвищена тільки за умови комісійної перездачі.

Критерії оцінювання

1. Рівень сформованості знань та навичок студента з навчальної дисципліни як за підсумкового, так і за поточного контролю оцінюють за 100-бальною шкалою з подальшим перерахуванням оцінок в національну (чотирьохбальну) шкалу та шкалу оцінок ECTS.

2. Перерахунок оцінок за 100-бальною шкалою до національної шкали та шкали ECTS здійснюють згідно наступної таблиці.

Відповідність оцінок 100-бальної, національної та європейської шкали

Оцінка за національною 4-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно	90-100	A	Відмінно (відмінні знання з незначними помилками у відповідях)
Добре	82-89	B	Дуже добре (добрі знання з декількома помилками у відповідях)
	74-81	C	Добре (добрі знання з рядом помилок у відповідях)
Задовільно	64-73	D	Задовільно (задовільні знання зі значною кількістю недоліків та помилок у відповідях)
	60-63	E	Достатньо (знання задовольняють мінімальним критеріям)
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно (потребується певний час для підготовки до перескладання)
	1-34	F	Незадовільно (обов'язковий повторний курс)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Господарський кодекс України. – К.: Україна, 2011. www.zakon.rada.gov.ua
2. Закон України «Про підприємництво» – www.zakon.rada.gov.ua
3. Закон України «Про підприємства в Україні» – www.zakon.rada.gov.ua
4. Виноградський М.Д. Управління персоналом. : навч. посібник / М.Д. Виноградський, А.М. Виноградська, А.М. Шканова – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 502 с.
5. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навч. посібник / О.О. Гуторова. – Харків: ХНАУ, 2017. – 267 с.
6. Кузьмін О.Є. Управління змінами: навч. посібник / О.Є. Кузьмін, В.В. Яцура та ін. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 356 с.
7. Марушак С.М. Оцінка та управління підприємницькими ризиками : навч. посіб. / С.М. Марушак, Г.В. Єфімова, О.В. Пащенко. – Херсон : Олді-плюс, 2014 – 296 с.
8. Менеджмент. Навчальний посібник – видання 2-те, доповнено, перероблено / Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, І. В. Погодаєв, Г.П. Сиваненко, А.С. Соломко, Т.Р. Юрківська; Заг.редакція к.е.н., професора Мошека Г.Є. – К.: Видавництво Ліра-К, 2018. – 550 с.
9. Менеджмент організацій: конспект лекцій для студентів спеціальності 8(7).03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» освітньо-кваліфікаційного рівня магістр (спеціаліст) / Уклад.: Л.Є. Довгань, М.В. Шкробот, Л.Л. Ведута. – К. : НТУУ «КПІ», 2016. – 250 с.
10. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій: навчальний посібник / Т. В. Назарчук, О. М. Косіюк – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 560 с.
11. Осовська Г.В. Менеджмент організацій: навч. посіб. /Г.В. Осовська, О.А. Осовський. - К.: Кондор, 2015. - 366 с.
12. Шевченко І.Б. Управління змінами: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.Б. Шевченко. – К.: НТУУ «КПІ» Політехніка, 2015. – 231с.

Допоміжна література

13. Гринько Т.В. Механізм формування конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на міжнародних ринках: монографія / Т.В. Гринько. – Кривий Ріг: Вид. дім, 2005. – 324 с.
14. Гроув Э. Выживают только параноики. Как использовать кризисные периоды, с которыми сталкивается любая компания: пер. с англ. / Эндрю Гроув – М.: Альпина Паблишер, 2003.
15. Данилишин Б. Підвищення конкурентоспроможності української економіки є одним з комплексних наслідків інтеграції в європейський економічний простір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=145668&cat_id=38461
16. Коттер Дж. Впереди перемен: пер. с англ. / Джон Коттер. – М.: Олимп-Бизнес, 2007.

17. Крушельницька О.В. Управління персоналом: Навчальний посіб. / О.В. Крушельницька, Д.П. Мельничук. – К. : «Кондор», 2003. – 296 с.
18. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. / Л.О. Лігоненко. – К.: КНЕК, 2001. – 580 с.
19. Портер М. Конкуренція: Пер. с англ. / Майкл Портер. – М.: Издат. дом „Вільямс”, 2005. – 608 с.
20. Реінжиніринг бізнес-процесів: зміст та основна характеристика [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://library.if.ua/book/28/1898.html>.
21. Філатова С.О., Шаповал В.М. Управління потенціалом підприємства. URL: kdu.edu.ua/new/lekcii/3-170.doc
22. Череп А.В. Інноваційний менеджмент : підручник / Череп А.В., Пуліна Т.В., Череп О.Г. – К.: Кондор, 2014. – 452 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

23. Інтернет-портал для управленців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua>.
24. Сайт про інновації в бізнесі та інноваційні підходи в менеджменті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.innovations.com.ua>.